Sons de la mediterrània | Jordi Martí Fabra | Actualitzat el 19/05/2015 a les 10:32

Flamenc de colors

Mor Manuel Molina als 67 anys

Amb la seva llarguÃ-ssima barba i la seva concepciÃ³ totalment oberta i progressista del mÃ³n flamenc, **Manuel Molina** -**Smash**, **Lole y Manuel**- va ser icona d'una nova manera d'entendre el flamenc, fent que aquest gÃ¨nere arribÃ©s a nous pÃºblics joves i a nous ambients. Per exemple, el del Canet Rock de 1975. L'artista ha mort avui 19 de maig, als 67 anys.

Manuel Molina Foto: Juan Miguel Morales

Amb el grup **Smash**, **Manuel Molina Jiménez** va néixer el 1948 i de ben jove va començar a treure el flamenc i la música d'arrel andalusa de l'encasellament i els tòpics folkloritzants en blanc i negre amb què el franquisme va voler utilitzar-lo. Fill de guitarrista, gitano nascut a Ceuta, però molt arrelat al barri sevillà de Triana, el 1972 també va fundar al costat de la seva esposa **Lole Montoya** el duo **Lole y Manuel**, amb qui va gravar discos fonalmentals com ara el primer, *Nuevo día* (1975), on combinaven el coneixement profund de la tradició flamenca amb altres elements i sonoritats com els de les orquestres de cordes àrabigo-andalusines. D'aquell disc són cançons que ja formen part de l'imaginari col·lectiu i han esdevingut estàndards versionats per tothom, com ara "Todo es de color".

Portada i contraportada del llegendari primer disc de Lole y Manuel

Aquell mateix any de 1975, **Lole y Manuel** van actuar al festival Canet Rock, en un exemple paradigmàtic del que el duo representava aleshores: una manera fresca i jove de dur el flamenc a un públic massiu i gens especialitzat. En aquell Canet Rock de 'música i follia', per cert, també hi va actuar un altre tros d'artisat que havia compartit amb **Molina** els primers dies d'**Smash**: **Gualberto**, responsable de la introducció del sitar en el flamenc.

Entre la gent que al Canet Rock va veure per primer cop **Lole y Manuel** i va quedar-ne impressionada hi havia una altra jove i il·lustre cantant, **Maria del Mar Bonet**. En una entrevista al periodista Pere Pons per al documental *El Woodstock català. 30 anys després* (Grup Enderrock, 2014), **Manuel Molina** recordava així la visita del duo al llegendari festival del Maresme: "Estàvem acollonits. Nosaltres estàvem molt segurs del que fèiem, però no sabíem l'acceptació que tindríem entre el gran públic. També recordo que feia un fred horrorós. Vam sortir a l'escenari i tothom va començar a cridar. Jo li vaig dir a **Lole**: toquem com si estéssim tot sols. No ho oblidaré en la vida".

Als anys setanta, al costat de la veu de la seva dona, la imatge de **Manuel Molina** es va fer ben característica d'aquest nou flamenc: aires hippies, cabells llargs, una nova i heterodoxa manera d'abraçar la guitarra de manera vertical i una gran capacitat per escriure lletres noves i originals, d'una gran senzillesa i naturalitat, plenes d'un esperit pacifista i llibertari. El camí que van obrir el seguirien en els anys posteriors **Triana**, els anomenats 'nuevos flamencos', etc.

Després de la dissolució de **Lole y Manuel**, **Molina** va seguir actuant intermitentment, a vegades sol i a vegades amb la seva filla **Alba Molina**. El 2008, per exemple, va pujar a l'escenari de la sala Apolo, a Barcelona, per oferir una actuació curta i intensíssima, amb un final de festa inoblidable al costat d'un altre barbut heterodox del flamenc: **Diego Carrasco**.

Així recordava **Manuel Molina** la irrupció de **Lole y Manuel** al festival Canet Rock de 1975:

Video: http://www.youtube.com/watch?v=uTy7jPXuDkw